

Néhány napja a Balatonnál jártam. Októberben a legszebb a tó, de talán nem is a szépség itt a legjobb kifejezés. A szépségről amúgy sem tudható, hogy micsoda. Talán inkább a víz fölötti tér nyíltsága, ami a tó egészét is megnyitja.

Ilyenkor mintha belelátna az ember a Balaton szívébe. Az üres strandok, a bedeszkázott bazársorok mindennél megnyugtatóbb látványa. Az utóbbi években egyre nehezebben tudok szabadulni attól az érzéstől, hogy az

Győrffy Ákos 27

JIAM-SHID KILENC HÍDJA

(részlet)

ember nélküli világ mennyire otthonos. Pontosabban az a világ, amelyben az emberi jelenlét már csak emlékként létezik. Valamikor jártak itt valakik, valamikor régen. A nyomaik alapján vonni le következtetéseket róluk, téves és helyes következtetéseket egyaránt. Legyen ez az egész itt valaminek az emléke, egy olyan emlék, aminek még a létezéséről sem tud senki. Nevezhető-e emlékek az a kép, amely már soha nem bukkan fel senki emberfia lelkében? Ha nincs, aki emlékezzen, mi lesz a képekkel?

Mint szinte mindig, most is képekben merültem el, miközben a móló mellvédjének dőlve álltam. Néztem a vizet, a csillogást néztem, de közben a képek jöttek, egyik a másik után, ismerős és ismeretlen képek. Vannak olyan emlékeim, amelyek nem lehetnek az én emlékeim, miközben az sem valószínű, hogy valaki más emlékei lennének. Bénult koncentráció, valami ernyedtség, a külvilág szinte teljes kizárása, ezzel jár, ha megindul a képek áradata. Egy semmire nem használható ember, nem beszél, nem kérdez, nem válaszol, nem figyel, nincs ott, csak áll és bambul maga elé kifejezéstelen tekintettel. De az sem pontos, ha azt mondom, képek. Mert nem képek, hanem inkább egy álom fragmentumai, fényekkel, színekkel, hangokkal. Ahogy máskor sem, úgy most sem volt semmi értelme az egésznek. Mert azt már elég régóta tudom, hogy ezzel az egésszel nem megyek semmire. Sem a képekkel, sem a fényekkel, sem a hangokkal. Nincs célja, nem tart sehová, és még az sem tudható, honnan érkezik.

Mi van akkor, ha az ember kénytelen belátni, hogy élete jó részét értelmetlenül és céltalanul töltötte. Miközben persze minden eszközt bevetve megpróbálta elhithetni magával az ellenkezőjét. Ott a mólón, abban az eszeveszett csillogásban pontosan tudtam, hogy se cél, se értelem, és hogy hiába volt minden manőver az önmegtévesztésre. Úgy tűnik, a határtalanság kell hozzá, a szőlőhegy felől fújó erős szél, és az egészet mindenestül átjáró fény.

Mondják, hogy az aranykor végén leomlott Jiam-Shid országának nyolc hídja. A nyolc leomlott hídon többé már nem járhattak le a Földre az

angyalok, és az emberek sem érhatték el többé a mennyei világot. Leomlott hidakat csak olyanformán tudok elképzelni, mint Budapest felrobbantott hídjait a háború után. Csak épp Jiam-Shid hídjai nem a vízbe, hanem az égbe omlottak. Egyszer csak véget értek valahol az égen. Nem is tudom, 28 miért jutottak eszembe ezek a hidak azon a mólón, a nyolc leomlott híd. Talán azért, mert az országnak nem nyolc hídja volt csupán, hanem kilenc. Egy megmaradt a kilencből. Ezen a megmaradt egy hídon viszont egyirányú a forgalom. Az emberi világból a túlvilágra vezet csak út, vissza nem. Ez a híd a halál maga, a halál csupaszas ténye. Az egyetlen híd.

Ahogy elnéztem dél felé, a túlsó part irányába, észre kellett vennem azt a hídhoz hasonló, napfényből és vízből épült, hosszan elnyúló sávot a tó tükörén. Miután csak egyetlen híd maradt nekünk, ez sem lehet más, mint a halál hídja. Minden földi híd a halálba vezet. Ha vízből és fényből épült is. A nyolc leomlott híd romjai vagyunk, erre gondoltam, és hogy mi itt mindannyian a nyolc leomlott híd emlékeiként masírozunk a számunkra egyedül megmaradt kilencedik felé, nem tudva a nyolc réges-rég eltűnt hídról, amelyek mi magunk vagyunk, de hát honnan is tudnánk, hogy kik vagyunk valójában, amikor az az egyetlen egy, mindennél rémisztőbb híd megbénít minket, fogva tart bennünket egész életünkben. A halál foglyai vagyunk.

Mondom, nem tudom, miért jutott eszembe mindez a mólón, azon az október végi délelőttön. Elnéztem a többieket, ahogy fotózzák a vizet, a szőlőhegyet. Nincs mit mondanom nekik, ahogy nekik sincs mondanivalójuk a számomra. Élünk, állunk a csillogásban, miközben a ragyogó színpad mögött a határtalan semmi vesz körül. Hatalmas, színes gömbök a jéghideg, végtelen sötétség függönyére aggatva. Szüret ideje van. A hegyi kápolnában harangoznak. A kopaszodó diófák alatt sajttal, friss kenyérral és boroskancsókkal megrakott asztalok.

